

Innovativ funktion för taklyftar hjälper svaga patienter på fötterna

Artikel publicerad i den danska specialist tidskriften *HOSPITAL DRIFT & ARKITEKTUR* (sjukhusets verksamhet och arkitektur), Februry 2017, skriven av Dorthe Lundh

En god idé från fysioterapiavdelningen på Horsens sjukhus innebär att taklyftar inte längre bara är ett redskap för förflyttningar, utan även kan fungera som träningsredskap som hjälper sängliggande patienter på fötterna igen.

“Kan vi genom tidigt insatt träning reducera kostnaderna för hemvård och långvarig sjukgymnastik är det en vinst för både patienterna och samhället.”

Egentligen är en lyft konstruerad för att flytta människor som inte kan förflytta sig själva. Men nu kan taklyften dessutom användas som träningsredskap och därmed blir de ännu mer användbara. Erfarenheter visar att denna nya möjlighet har en smärtlindrande och behandlingsfrämjande effekt på sängliggande patienter, och det finns förhoppningar om att den också kan reducera sjukhusvistelsen.

Denna innovativa lösning heter officiellt GH Positionslås, och består rent konkret av en extrafunktion för taklyften som kan låsa fast den i bestämda positioner. Lyften kan då användas för gummibandsträning och andra typer av övningar.

Flexibel träning med taklyft

Det var en medarbetare på fysioterapiavdelningen vid Horsens-sjukhuset som kom på idén. Hon insåg att taklyften också kunde användas som rehabiliteringsredskap för de patienter som ännu inte klarar att ta sig ur sängen och vidare ned till fysioterapin för träning.

Idén vidareutvecklades vid sjukhusets innovationsavdelning och sedan tillsammans med lyfttillverkaren V. Guldmann A/S. Efter ett omfattande utvecklingsprojekt har idén nu förverkligats – taklyftens nya träningsfunktion lanseras nämligen denna månad på Horsens-sjukhuset – och det är en världspremiär.

Teamchef Thomas Dettlefsen vid Horsens-sjukhusets fysioterapiavdelning har deltagit under hela processen från idé till färdig produkt. Han berättar att det framför allt var lyftens potential att fungera som ett flexibel träningsredskap som fick innovationsavdelningen att gå vidare med idén.

“Genom att utforma träningen runt taklyften, som redan finns i många av våra vårdssalar, kan patienterna själva träna med hjälp av ett program som utformats av fysioterapeuterna. Dessutom kan vårdpersonalen uppmuntra patienterna att träna utöver den tid då fysioterapeuterna faktiskt finns på plats vid sängkanten,” förklarar Thomas.

Snabbare ur sängen

Den ursprungliga idén vid fysioterapiavdelningen i Horsens handlade om att fästa gummiband i en stabil taklyft som kunde hålla emot oavsett åt vilket håll man drar i bandet. Detta skulle ge patienterna möjlighet att träna upp armar, axlar och ben medan de ligger eller sitter i sängen. Den här idén är fortfarande kärnan i innovationen, men allt eftersom utvecklingsarbetet fortgick dök allt fler fördelar upp.

“En 42-årig man som deltog som försöksperson led av förstoppning, kraftiga smärtor i knäet och uselt humör. De sista två veckorna som han låg på sjukhuset gjorde han flera övningar i sängen varje dag. Personalen lade märke till att han inte längre behövde lika mycket medicin mot sina smärtor och sin förstoppning, att han återfick aptiten och sov bättre. Träningsprogrammet med lyften som redskap reducerade relativt snabbt patientens besvär, och detta ledde i sin tur till bättre humör och ökad träningsmotivation,” berättar Thomas Detlefsen.

Händelser som denna får fysioterapeuten att anta att lyftens nya funktion kommer att påverka sjukhusvistelsen positivt. “Vi vet ju att en vecka i sängen kräver upp till tre månaders träning innan man är i samma form som vid inläggningen. Det finns därför goda skäl att tro att patienterna genom en tidigarelagd träning får en bättre sjukhusvistelse, och förhoppningsvis dessutom en kortare återhämtningstid efter utskrivningen. Kan vi genom tidigt insatt träning reducera kostnaderna för hemvård och långvarig sjukgymnastik är det en vinst för både patienterna och samhället,” menar Thomas Detlefsen.

Samtidigt understryker han att GH Positionslås ännu är en så ny produkt att ingen evidensbaserad testning finns som vetenskapligt påvisar att patienter som tränar medan de ännu är sängliggande kan skrivas ut tidigare än de patienter som inte tränar i sängen. Fysioterapeuten förväntar sig dock att sådana vetenskapliga undersökningar kommer att ingå i nästa fas då den nya lyftfunktionen ska tillgängliggöras både in- och utrikes.

Thomas Detlefsen blickar tillbaka på innovationsprojektet som en lärorik process. “Vi har haft ett bra samarbete med skickligt folk från Guldmann, och det var bra för våra yrkeskunskaper att få vara med och bedöma exakt vad den här nya produkten skulle klara av,” berättar han. Även om GH Positionslås framför allt har utvecklats för sängliggande patienter är Thomas Detlefsen övertygad om att lösningen har fler möjligheter att erbjuda.

“Taklyften kan användas i operations-salar för att hålla en arm eller ett ben i fixerat läge, och den nya funktionen kan dessutom bli ett bra redskap för att hjälpa neurologiska patienter vid gångträning,” tror fysioterapeuten från Horsens-sjukhuset.

Physical therapist
Thomas Detlefsen